

V.

Ἡμέραν τινά, — ὡς ἐνθυμοῦμαι ἦτον ἡ εἰκοστή τοῦ Ἰουλίου, ἡ ἑορτὴ τοῦ προφήτου Ἡλίου, — ἀπῆλθον πάλιν εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ ἀδελφοῦ μου. Δὲν τὸν εὔρον εἰς τὴν οἰκίαν, διότι εἶχε σταλῆ δι' ὑποθέσεις τῆς ὑπηρεσίας του δὲν εἰσεύρω ποῦ ἐπὶ ὅλας ὁκτὼ ἡμέρας. Ἐπειδὴ δὲν εἶχον ὄρεξις νὰ ἐπανακάμψω εἰς Πετρούπολιν, περιεπλανώμενη τῇδε κάκεισε εἰς τὴν ἐλώδη χώραν μετὰ τὸ πυροβόλον μου, ἐφόνευσα δύο τρεῖς μπεκάτσας καὶ διῆλθον τὴν ἐσπέραν μετὰ τοῦ Τεγλὲρ ὑπὸ τὴν στέγην ἀχυρῶνος, ὃν ὁ φίλος μου ὠνόμαζε θερινὴν τοῦ ἐπαυλίου.

Ὡμιλοῦμεν περὶ διαφορῶν πραγμάτων, συγχρόνως ἐπινοομεν πολὺ τέιον, ἐκαπνίζομεν καὶ διεσκεδάζομεν συνομιλοῦντες ὅτε μὲν μετὰ τὸν οἰκο-ἀχυρῶνο-δεσπότην, ἐκρωσισθέντα Φιλλανδόν, ἄλλοτε δὲ μετὰ τοῦ τροφωπώλου τοῦ στρατοπέδου, ὅστις ἐπώλει „πορτοκάλια καὶ ὠραῖα λεμόνια“ — καὶ ὅστις ἐκτὸς ἄλλων πολλῶν προτερημάτων εἶχε καὶ τὴν ἱκανότητα νὰ παίξῃ κιθάραν· κατόπιν μᾶς διηγῆθη οὗτος περὶ ἐνὸς δυστυχοῦς ἔρωτος, ὃν κατὰ τὴν νεότητά του ἠσθάνθη πρὸς τὴν θυγατέρα δικαστικοῦ κλητῆρος, ἐν τούτοις βραδύτερον ἡλικιωθεὶς, ὁ δὲ Ζουὰν οὗτος μετὰ κόκκινον ὑποκάμισον δὲν ἐγνώρισε πλέον ἄλλα ἀτυχῆ πάθη.

Πρὸ τῆς θύρας ἐξηπλοῦτο εὐρεῖα πεδιάς, βαθμηδὸν γινομένη κατωφερής. Τῇδε κάκεισε ἐν τινι κοιλότῃ τοῦ ἐδάφους ἐφαίνετο ἡ λάμψις μικροῦ ῥύακος, μακρὰν δὲ τὸ χεῖλος τοῦ οὐρανοῦ περιέβαλλον δάση. Βαθμηδὸν ἐπῆλθεν ἡ νύξ. Ἡμεῖθα μόνοι. Συγχρόνως δὲ μετὰ τὴν νύκτα ἐκάλυψε τὴν γῆν λεπτὸς ὑγρὸς ἀτμός, ὅστις ὅλον ἐξηπλοῦτο καὶ τέλος μετεβλήθη εἰς πυκνὴν ομίχλην.

Εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνέτειλεν ἡ σελήνη, αἱ ἀκτίνες τῆς διέσχισαν τὴν ομίχλην καὶ τὴν ἐχρωμάτιζον ὡς διὰ χρυσοῦς λάμψεως. Τὸ πᾶν εἶχεν ἀμαυρωθῆ κατὰ παράδοξον τρόπον καὶ ἀλλάξει τὴν θέσιν του, τὰ μακρὰν ἐφαίνοντο πλησίον, καὶ τὰ πλησίον μακρὰν, τὰ μεγάλα μικρά, καὶ τὰ μικρά ἐφαίνοντο μεγάλα . . . συγχρόνως δὲ ὅλα τὰ ἀντικείμενα παριστάνοντο φωτεινὰ καὶ ἀόριστα.

Ἐνομίζομεν ὅτι μετετοπίσθημεν εἰς μυθικὸν κόσμον, εἰς τὸ βασιλεῖον τῆς ὑπολεύκου καὶ χρυσιζούσης ομίχλης, τῆς βαθυτάτης σιγῆς, τοῦ ἐλαφροῦ καὶ πλήρους ὀνείρων ὕπνου. . . . Καὶ πόσον μυστηριωδῶς ἐσπινθῆριζον διὰ μέσου τῆς μεγάλης καὶ λευκῆς ταύτης ομίχλης ἐκεῖ ἐπάνω οἱ ἀστέρες! Ἀμφοτέροι ἐσιγῶμεν. Ἡ φανταστικὴ ὄψις τῆς νυκτὸς ταύτης ἐξήσκησεν ἐφ' ἡμῶν ἰσχυρὰν ἐπενέργειαν καὶ ἡμεῖς κατελήφθημεν ἐπίσης ὑπὸ φανταστικῆς διαθέσεως.

(ἔπεται συνέχεια).

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

τοῦ
ΣΟΠΕΓΧΑΟΥΕΡ.

Ἡ πίστις εἶνε ὅπως καὶ ὁ ἔρως· δὲν ἐπιβάλλεται διὰ τῆς βίας. Διὰ τοῦτο ἡ διὰ πολιτικῶν μέτρων εἰσαγωγὴ ἢ στέρησις αὐτῆς εἶνε ἐπιχειρήσις σφαλερά, διότι ὅπως, θέλων τις διὰ τῆς βίας νὰ προκαλέσῃ ἔρωτα, ἐπισύρει μόνον μῖσος, οὕτω καὶ ἀντὶ πίστεως ἐπιφέρει τελείαν ἀπιστίαν.

* * *

Ἡ ἱστορία διδάσκει ἡμᾶς τὸν βίον τῶν ἐθνῶν, οὐδὲν δ' ἄλλο ἔχει ἢ ἀφηγηθῆ ἢ πολέμους καὶ ἐπαναστάσεις, ἐν ᾧ τὰ ἔτη τῆς εἰρήνης παρουσιάζει μόνον ὡς μικρὰς ἀναπαύλας, σπάνια τινὰ διαλείμματα. Οὕτω καὶ ὁ βίος ἐνὸς ἐκάστου ἀτόμου εἶνε διαρκὲς ἀγών, οὐχὶ μεταφορικῶς ἐννοούμενος ἐναντίον τῆς ἀνάγκης καὶ τῆς ἀνίας, ἀλλὰ πραγματικὸς ἐναντίον τῶν ἄλλων. Διότι ἕκαστος πανταχοῦ εὐρίσκει ἀντιπάλους καὶ ἐχθρούς, ζῇ ἐν διηνεκεῖ κατ' αὐτῶν πάλῃ καὶ ἀποδυνάμει κρατῶν τὰ ὅπλα ἀνὰ χεῖρας.

* * *

Οἱ ἔχοντες μεγάλα καὶ λαμπρὰ προτερήματα ἄνθρωποι δὲν ἀρνοῦνται, οὐδὲ κρύπτουσι τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰς ἀδυναμίας των, διότι θεωροῦσιν αὐτὰς πρᾶγμα τι, ὃ ἐπλήρωσαν τοῖς μετρητοῖς ἢ σκέπτονται μάλιστα, ὅτι οὐχὶ αἱ ἀδυναμῖαι θὰ περιποιήσωσιν εἰς αὐτοὺς αἰσχύνην, ἀλλ' αὐτοὶ εἰς αὐτὰς τιμῇ. Συμβαίνει δὲ πρὸ πάντων τοῦτο, ὅσῳ καὶ τὰ ἐλαττώματα συσχετίζονται πρὸς τὰς μεγάλας αὐτῶν ἀρετάς, ὡς εἶπε καὶ ἡ Γεωργία Σάνδη: chacun a les défauts de ses vertus.

Τοῦναντίον δὲ ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι καλοῦ χαρακτῆρος καὶ ἀνεπιλήπτου διαγωγῆς, οἱ ὅποιοι τὰς ὀλίγας καὶ μικρὰς

ἀδυναμίας των οὐδέποτε ὁμολογοῦσιν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπιμελῶς τὰς ἀποκρύπτουσι, καὶ τὰ μάλᾳ εὐαίσθητοι δεικνύονται εἰς πάντα εἰς αὐτὰς ἀναφερόμενον ὑπαινιγμόν· ἀκριβῶς ἐπειδὴ ὅλη των ἡ ἀξία συνίσταται εἰς τὴν ἀπουσίαν ἐλαττωμάτων καὶ ἀδυναμιῶν, διὰ τοῦτο ἡ ἀξία των, αὕτη ἐλαττωθεῖσα διὰ τῆς καθ' ἡμέραν αὐξήσεως αὐτῶν.

* * *

Τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου λέγει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ περισσότερα καὶ μᾶλλον ἐνδιαφέροντα παρὰ τὸ στόμα του, διότι αὐτὸ εἶνε ἡ σύνοψις παντός ὅ,τι θὰ ἔχη ποτὲ νὰ λέγῃ, καὶ τὸ μονόγραμμα πάσης σκέψεως καὶ ἐπιθυμίας αὐτοῦ. Τὸ στόμα ἐκφέρει ἰδέας ἐνὸς μόνου ἀνθρώπου, τὸ δὲ πρόσωπον μίαν ἰδέαν τῆς φύσεως. Διὰ τοῦτο ἕκαστος εἶνε ἄξιος, ὥστε νὰ παρατηρῶσιν αὐτὸν προσεκτικῶς, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἕκαστος, ὥστε νὰ ὁμιλῇ τις μετ' αὐτοῦ.

* * *

Τὰ πρῶτα τεσσαράκοντα ἔτη τοῦ βίου ἡμῶν εἶνε τὸ κεῖμενον, τὰ δὲ λοιπὰ τριάκοντα, τὰ εἰς τοῦτο ἀναγόμενα σχόλια, τὰ ὅποια διδάσκουσιν ἡμᾶς νὰ ἐννοῶμεν τὴν ἀληθῆ σημασίαν καὶ ἀλληλουχίαν τοῦ κειμένου, τὴν ἡθικὴν καὶ ὅλας αὐτοῦ τὰς λεπτότητας.

Τὸ δὲ τέλος τοῦ βίου ὁμοιάζει πολὺ πρὸς τὸ τέλος χοροῦ προσωποποιήσεων, ὅτε ἀποβάλλονται αἱ προσωπίδες. Ἡ δὲ βλέπει τις τὴν ἀληθῆ ὄψιν ἐκείνων, μεθ' ὧν κατὰ τὸν βίον του ἐσχέτισθη. Διότι οἱ χαρακτῆρες ἐφανερώθησαν, αἱ πράξεις ἀπέφερον τοὺς καρποὺς των, αἱ ἐνέργειαι ἔτυχον τῆς δικαίας αὐτῶν ἐκτιμήσεως, ἐξηφανίσθησαν δὲ πᾶσαι αἱ ἀπατηλαὶ εἰκόνες.

